

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษาตำบลท่าอุเทน อำเภอกาญจนาดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การตอบแบบสอบถามปลายปิดและแบบสอบถามปลายเปิด ในการเก็บข้อมูลจากประชาชนในชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประเภทงานวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประเภทงานวิจัย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ปัญหาหลักมักจะเกิดขึ้นมาจากชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่ไปกับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งหัวข้อที่กล่าวมานี้คือหัวข้อเรื่องการวิจัย โดยทั่วไประเบียบวิธีการวิจัย เชิงคุณภาพ ที่นักวิจัยระบุถึงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องทำการศึกษาวิจัยตามหัวข้อนั้นๆ อย่างเป็นทางการในตอนต้นของการดำเนินการวิจัย ซึ่งการให้ความร่วมมือของชุมชน เปรียบเสมือนประเด็นหลัก ของปัญหาในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและเป็นปัญหาที่นักวิจัยจะต้องเสาะหาคำตอบ แยกแยะหัวข้อของปัญหาออกเป็นแต่ละคำถาม ในขอบเขตของแต่ละประเด็น มีลักษณะเฉพาะของขอบเขตที่แคบลง

ในการกำหนดประเด็นคำถาม จากหัวข้อการวิจัยเชิงคุณภาพจะเป็นเพียงแค่หัวข้อชั่วคราว ซึ่งอาจจะมีการปรับเปลี่ยนขึ้นมาใหม่ได้ มักจะเขียนในรูปแบบของประโยคคำถาม หรือ

ข้อความ ที่กล่าวถึงคำถามในแต่ละประเด็น ลักษณะการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จะไม่มีแบบแผนที่แน่นอนตายตัว ก่อนล่วงหน้า

ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะต้องอาศัยการเก็บข้อมูลในชุมชน ที่มีความผูกพันกับแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนนั้นๆอย่างแท้จริง เพื่อจะได้รับรู้ถึงประเด็นปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น จะนำมาซึ่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ควบคู่ไปกับชุมชนได้

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร (Population) คือผู้วิจัยกำหนดใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ประชาชนในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งหมด 13 หมู่บ้านซึ่งมีจำนวนประชากร 10,268 คน (ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือหัวหน้าครอบครัวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จะเลือก 5 หมู่บ้านจากทั้งหมด 13 หมู่บ้าน โดยจะเลือกจากที่มีแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลักคือ หมู่ 7 บ้านเขาต่อ หมู่ 8 บ้านเขาหมอน หมู่ 9 บ้านกงหนิง หมู่ 11 บ้านห้างสูง หมู่ 13 บ้านหัวเตย เลือกตัวแทนใน 1 คนในครัวเรือนโดยใช้ตารางสำเร็จรูปในการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณ ของ Kerjcie Morgan ซึ่งได้จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน จากจำนวนประชากรทั้งหมด 3,236 คนโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling: S.R.S.) เพื่อต้องการความเชื่อมั่นสูงขึ้น ผู้วิจัยเพิ่มจำนวนตัวอย่างเป็น 400 คน โดย

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงระดับคะแนน

รายชื่อหมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่สำรวจ
1. บ้านเขาต่อ	12.4%	47
2. บ้านเขาหมอน	33%	132
3. บ้านหัวเตย	10.7%	44
4. บ้านกงหนิง	32%	128
5. บ้านห้างสูง	11.9%	49
รวม	100%	400

1. หมู่บ้านเขาต่อ มีจำนวนประชากร 401 คิดเป็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 12.4% จากประชากร ทั้งหมด 3,236 = จำนวนที่ต้องสำรวจ 47 คน
2. บ้านเขาหมอน มีจำนวนประชากร 1,067 คิดเป็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 33% จากประชากร ทั้งหมด 3,236 = จำนวนที่ต้องสำรวจ 132 คน
3. บ้านหัวเตย มีจำนวนประชากร 348 คิดเป็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 10.7% จากประชากร ทั้งหมด 3,236 = จำนวนที่ต้องสำรวจ 44คน
4. บ้านกงหนิง มีจำนวนประชากร 1,035 คิดเป็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 32% จากประชากร ทั้งหมด 3,236 = จำนวนที่ต้องสำรวจ 128คน
5. บ้านห้างสูง มีจำนวนประชากร 385 คิดเป็น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 11.9% จากประชากร ทั้งหมด 3,236 = จำนวนที่ต้องสำรวจ 49 คน

โดยจะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งจะคำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง แยกตามหมู่บ้าน 5 หมู่บ้าน จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลว่าตรงตามวัตถุประสงค์งานวิจัยหรือไม่ จากนั้นนำข้อมูลเสนอ ในงานวิจัยเชิงพรรณนา ดังนั้นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จะทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างตรงตามเป้าหมายไม่ยุ่งยาก หรือไม่เข้มงวด ซึ่งเหมาะกับการใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว โดยแบบสอบถามที่ใช้ในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ check list ที่เป็นแบบสอบถามปลายปิด (close –end questions) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดย

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงระดับคะแนน

ระดับคะแนน	ระดับความพึงพอใจ
5	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	มีความพึงพอใจมาก
3	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	มีความพึงพอใจน้อย
1	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดย

ตารางที่ 3.3 ตารางแสดงระดับคะแนน

ระดับคะแนน	ระดับปัญหาและอุปสรรค
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย

1	น้อยที่สุด
---	------------

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ในครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองดังนี้

1. การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่ได้ศึกษา โดยใช้แบบสอบถามทั้งแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งคำถามปลายเปิด (open-ended questions) เป็นคำถามที่ตอบได้อย่างอิสระ ไม่มีกำหนดคำตอบตายตัว หรือพูดถึงแนวความคิดได้อย่างอิสระ คำถามปลายปิด (closed questions) เป็นคำถามที่มีคำตอบแน่นอน มีคำตอบให้เลือก คำถามต้องการคำตอบเป็นจำนวนหรือต้องการคำตอบเพียงใช่หรือไม่ หรือเป็นคำตอบสั้นๆ ไม่มีการอธิบายรายละเอียด

2. การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจากหนังสือ บทความ เอกสารงานวิชาการ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อประกอบเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการแจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างในชุมชน จำนวน 5 หมู่บ้านจำนวนประชากร 3,236 คน ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลแบบสอบถามปลายปิด มาตรวจความเรียบร้อย และความสมบูรณ์ในการตอบ แล้วผู้วิจัยนำข้อมูลมาลงรหัส จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) โดยกำหนดสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่การวิเคราะห์ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐาน โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้คือ

1.1 ค่าความถี่และร้อยละอธิบายข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพการมีส่วนร่วม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่ออธิบายระดับนัยสำคัญการมีส่วนร่วม

ในส่วน of แบบสอบถามปลายเปิด ในการแสดงความคิดเห็น จะต้องทำการเก็บข้อมูลที่มีลักษณะทัศนคติของชุมชนที่คล้ายกันในการแสดงความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยแบ่งแยกออกเป็นแต่ละหัวข้อ ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมาย และสมมุติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้